

Солодке золото України

Мабуть, кожен українець підтверджує, що мед – це солодке золото нашої Батьківщини. Її “золотий запас” дуже великий, бо Україна не тільки багата на бджолярів, але й протягом століть зберігає повагу до їхньої праці в самому серці народу. Скільки приказок та прислів’їв існує про мед – символ щастя та повноти відчуттів, символ любові! “Ти солодка, як мед” каже своїй наречений закоханий юнак... “Слова наче мед” – іноді так приемно почуті гарну новину або, може, краплинку лестощів... Але до нашого столу мед приходить не за помахом чарівної палички, а після місяців безперестанного піклування та пильної уваги до маленьких, досконаліх та ніжних створінь.

Бджільництво – це мистецтво та випробування для тих, хто справді хоче і вміє оберігати, розвивати, піклуватись, приділяти увагу кожному найдрібнішому фактору в процесі видобутку “солодкого золота”. “Щоби бджіл водити, треба серцем їх любити” – ось що каже народна мудрість про цю нелегку справу.

Без зайвої скромності можна сказати, що українські бджолярі повністю відповідають цій вимозі. Саме через їх сумлінну працю мед нашої країни не просто смачний та корисний – він вважається кращим в світі! Не вірите? Але це так.

На XXXX Всесвітньому Конгресі Міжнародної Федерації Бджільницьких Асоціацій АПІМОНДІЯ, що відбувся в Мельбурні, Австралія, Україна посіла друге місце за кількістю здобутих нагород серед понад 100 країн, поступившись за цим показником тільки господарям – австралійцям. Чотири золоті та чотири бронзові медалі в різних номінаціях і, на додачу, корона Медової Королеви – це сенсаційне досягнення для країни, яка вперше внесла свою продукцію на суд вимогливої міжнародної спільноти. Однак набагато більш промовистою за кількість нагород є їх

Члени української делегації з представниками української діаспори в Австралії.

якість. Український мед з білої акації отримав золото у найпрестижнішій номінації Конгресу – “Комерційний мед” – і відтепер офіційно іменується “Кращим медом світу”!

Для розуміння високого рівня цих народорад треба розказати про саму Міжнародну Федерацію АПІМОНДІЯ, яка гостинно прийняла наших співвітчизників. Апімондія є найбільш авторитетною організацією у світовому бджільництві. До неї належать понад 70 бджільницьких асоціацій з різних країн світу, провідні наукові установи, найбільші виробники продуктів бджільництва, бджільницького обладнання та устаткування, тощо. Понад століття, починаючи з 1897 року, Апімондія раз на два роки проводить Всесвітні Конгреси в різних країнах, присвячуячи їх проблемам

бджільництва, запроваджує нові програми та розвиває науковий напрямок бджільництва. Конгреси Апімондія – найбільша подія в цій галузі. Цього року повне членство в Міжнародній Федерації Бджільницьких Асоціацій здобула Всеукраїнська Громадська Організація “Братство Бджолярів України”, що презентувала Україну на цьому високому зібранні, – таким чином українські пасічники офіційно долучилися до світової бджільницької спільноти.

Я вирішив спробувати розпитати безпосередніх учасників Конгресу про те, як все відбувалося, про перспективи та труднощі розвитку бджільництва в Україні. Це виявилося зовсім не важко. Тетяна Васильківська, голова правління “Братства Бджолярів України”, та керівник української делегації на Конгресі в Австралії охоче погодилася зустрітися та відповісти на мої численні питання.

Шановна пані Тетяно, скажіть, які причини спонукали Вас та Ваших колег до відвідин Всесвітнього бджільницького Конгресу Апімондії?

Цей візит планувався понад 2 роки – відколи нами було розроблено Програму розвитку бджільництва в Україні «Солодке Відродження». Одним з основних завдань у рамках цієї Програми є вихід українських продуктів бджільництва на світовий ринок, рівно як і інтеграція українського бджільництва у світову спільноту. Всесвітні Конгреси Апімондія як ніякий інших захід підходять для втілення цих завдань. Вперше ми відвідали Конгрес Апімондія два роки тому – у Дубліні. Тоді ми були вражені рівнем цього зібрання та можливостями, які відкриваються для українського бджільництва з виходом на міжнародну арену. Ми вирішили ретельно підготуватися до наступного Конгресу, щоб якомога ефектніше представити Україну світові. Результати бачіте самі!

Тетяна Васильківська демонструє стенд України Голові Союзу українських організацій Австралії та Міжнародного Комітету Голодомору Степану Романіву.

**Голова Союзу українських організацій Австралії та Міжнародного Комітету Голодомору
Степан Романів і Голова делегації українських бджолярів Тетяна Васильківська.**

Чи давно існує «Братство бджолярів України»? Яка історія його створення? Ви з самого початку мали на меті відродження бджільництва на Україні, або були інші причини створення?

«Братство бджолярів України» – це досить молода організація. Воно було створене два з половиною роки тому – у травні 2005. Ні для кого не секрет, що заснування нашої організації було ініційоване Президентом України Віктором Ющенком, який є Почесним Головою «Братства». Усім було зрозуміло, що вітчизняне бджільництво знаходиться у кризовому стані, а існуючі громадські організації, такі як Спілка Пасічників, що залишилися нам в спадок від радянських часів, у нових умовах демократії та ринкової економіки є малоефективними. Потрібне було об'єднання людей, здатних мислити по новому, дієво відповідати на виклики часу. Спершу основними сферами діяльності «Братства» були культурна та просвітницька робота серед бджолярів, однак з часом ми побачили, що проблеми галузі є настільки гострими, що потребують негайног реагування, ініціювання змін передусім у сфері економічній. Так, з ініціативи голови «Братства» Сергія Гнатовича Уласіка, з'явилася Програма «Солодке відродження», що відкрила у роботі «Братства» цілий ряд нових напрямків.

Розкажіть про підготовку до Конгресу. Що було найважче? З якими проблемами вам довелось стикнутись?

Апімондія має чітку, роками налагоджену систему подання заявок на Конгреси. Ми повинні були заздалегідь підготувати і надіслати документи на кожного з членів делегації, на стенд, на всі експонати, що приймають участь у конкурсах. Всі ці документи були розглянуті Секретаріатом Апімондії та організаційним комітетом Конгресу і тільки після цього нам надійшли запрошення.

Однак найбільші труднощі були пов'язані з оформленням доставки в Австралію вантажу. Отут нас захлеснуло справжнє паперове море, у якому ми ледь не втонули!

Як я вже казала, ми дуже ретельно готовилися до Конгресу, бажаючи представити Україну максимально широко та ефектно. Врешті-решт у нас склався кількасторінковий список усого, що потрібно було привезти з собою до Мельбурна. Туди ввійшли: великий виставковий стенд, стокіограмова (найбільша в світі!) декоративна Цехова Свіча з натурального бджолиного воску, кілька сотень одиниць різноманітної тари зі зразками меду та медових напоїв, десятки зразків воскових свічок, тисячі одиниць друкованих матеріалів, понад 500 писанок, велика кількість дерев'яних сувенірів з петриківським розписом, зразки української традиційної вишивки, кераміки, різьблення по дереву і багато-багато іншого... І буквально на кожен предмет потрібно оформляти цілу купу паперів: дозволів, довідок, актів, сертифікатів! Справа тут не лише у жорсткості австралійського митного та карантинного законодавства, а й у недолугості законодавства нашого. Кожен, хто бодай колись опинявся у схожій ситуації, знає, про що я кажу.

А якщо додати сюди ще й семигодинну різницю в часі – то можна зрозуміти, чому часом нас охоплювала легка паніка. Це справді була скажена робота! Ми спали по 3–4 години на добу: вдень бігали по Києву, збираючи довідки та дозволи у різних органах, а вночі – вели переговори з Австралією. Саме цей етап, на мою думку, був найважчим у підготовці до Конгресу.

Користуючись моментом, хочу ще раз подякувати Анатолію Харковенку, який тут доклав, мабуть, найбільше праці і, не зважаючи ні на що, зумів пробити цей неприступний бар'єр. Ми також дуже вдячні Надзвичайному та Повноважному Послу України в Австралії панові Валентину Адомайтісу, та нашим друзям з української діаспори в Австралії, зокрема панові Мар'яні Ткачуку, чия безцінна допомога подарувала нам можливість втілити нашу мрію – привезти частинку України на цей далекий континент!

**Під час «Дня України на Апімондії»:
Тетяна Васильківська, Степан Романів
та Мар'ян Ткачук.**

Як поставились члени Конгресу до участі нової країни?

Безумовно, позитивно! Не можна сказати, що про бджільницьку Україну в світі до того взагалі не чули, але саме Австралійський Конгрес ознаменувався активним включенням України в міжнародну співпрацю під егідою Апімондії, справжнім відкриттям України світові як потужної бджільницької нації. Долучення країни, що входить у число світових лідерів за виробництвом меду, має глибокі традиції цього промислу та серйозну наукову базу, безумовно, збагатило світову бджільницьку спільноту. Тому на Конгресі ми чули зі сторони наших іноземних колег виключно теплі і радісні слова.

Однак я припускаю, що великих експортерів меду, таких як Аргентина, Індія чи Китай майбутня поява на світовому ринку нового потужного конкурента мала б трохи налякати. Що ж: поживемо – побачимо!

А хто був головним конкурентом нашого меду на Конгресі? Чи такий вислів неможливий в контексті дружньої співпраці гостей Конгресу?

Дружба – дружбою, але перемогти хоче кожен! (Сміється) У цьому Світову Виставку Меду і конкурсі Апімондії можна порівняти з Олімпійськими іграми. Головним девізом Олімпіад здавна також є дружба, однак це не виключає запеклої боротьби за медалі! Головне, щоб ця боротьба була коректною.

Якщо говорити про номінацію «Комерційний мед», що є найпрестижнішою з-поміж усіх, то крім нас у ній на Конгресі в Мельбурні було ще 23 учасники. Основними своїми конкурентами ми вважали господарів – австралійців, яким не треба було перевозити мед у літаку, а отже він унік вібрації та інших шкідливих впливів; а також основоположників Світових Виставок Меду – англійців. Те, що срібну медаль тут здобули вірмени, було сюрпризом, гадаю, не тільки для нас! До речі, стенд Вірменської асоціації бджолярів був сусіднім з нашим на виставці ApiEXPO – і одразу після оголошення

Подарунки української делегації представникам української діаспори в Австралії.

результатів ми разом відсвяткували триумф. Самі розумієте, що тут ніяк не могло обійтися без чудового вірменського коньяку! (Сміється)

Чому «Комерційний мед»? Розкажіть про цю номінацію.

У цілому в рамках Світової Виставки Меду власне для меду передбачено 10 категорій. У більшості з них оцінюється продукція індивідуальних бджолярів і на конкурс подаються 2 будь-які банки однакового меду – без жодних елементів оформлення. Оцінюються лише якість самого меду. В номінації ж «Комерційний мед» журі бере до уваги характеристики не тільки продукту, але і упакування – наскільки воно зручне, естетичне, оригінальне. Кожен учасник зобов'язаний подати на конкурс 12 банок однакового меду, упакованих та оформленіх як для продажу.

Саме тут – головне «поле бою» світових компаній-виробників меду, кожна з яких сподівається здобути медаль, щоб потім назавжди прикрасити нею етикетки своєї продукції. Саме за цією номінацією уважно слідкують найбільші імпортери меду та супермаркети. Тому природно, що боротьба в Класі I – «Комерційний мед» – завжди є найбільш запеклою, що тут судді найприскіпливіші, а судівство триває найдовше – бо меди-учасники оцінюються за найбільшою кількістю параметрів.

Які властивості (смакові, зовнішні, хімічні) меду важливі для відбору? Як проходить відбір? Що зумовило перемогу українського меду з білої акції?

Журі Світової Виставки Меду традиційно складається з двох судійських бригад по 6–7 чоловік у кожній. Одна з них формується з представників країни-організатора поточного Конгресу, інша – це Міжнародне Журі, до якого входять всесвітньо визнані експерти з якості продукції бджільництва. Бали Міжнародного Журі мають більшу вагу у визначені результатів конкурсів. Наскільки мені відомо, у класі «Комерційний Мед» відбір проводиться по багатоступеневій системі, з врахуванням понад 30 різних параметрів. Проте, точний перелік цих параметрів Апімондія тримає в глибокому секреті.

Гадаю, що нашу перемогу обумовив цілий ряд факторів, кожен з яких був вирішальним на певному етапі оцінювання. Звичайно, ми давно знали, що мало який мед може зрівнятися з центрально-українським акацієвим. Це – справжнє наше солодке золото! Якщо ви колись бачили як цвітуть акації на берегах Дніпра, якщо були колись серед цієї біlosніжної краси, вдихали цей аромат – то мабуть погодитеся, що саме в такому місці бджоли мали б збирати кращий мед світу!

Однак, яким би хорошим не був мед, для перемоги у Всесвітньому конкурсі не достатньо просто викачати його, профільтрувати та

Сергій Уласік та Тетяна Васильківська вивчають транспортну тару для меду на показовому бджільницькому господарстві біля Аделаїди (Південна Австралія).

Тетяна Васильківська та Юрій Рифяк спілкуються з Головою Наукової Комісії Апімандії з Біології Бджіл доктором Карлом Крайслером (Австрія).

налити у банку. Тут потрібна складна, багатофазна підготовка, із врахуванням безлічі тонкостей, нюансів, точним витримуванням параметрів. Це робота настільки філігранна, що її можна сміливо назвати справжнім мистецтвом! Тому, користуючись нагодою, хочу висловити свою вдячність та захоплення нашому завідувачу лабораторії – Марії Гук, чиїм завданням було організувати підготовку меду, і яка так чудесно з цим завданням впоралась. Також слід сказати кілька теплих слів на адресу Юрія Рифяка, під чиєм керівництвом для українського меду та медових напоїв було розроблено висококласне упакування, що дозволило їм на цьому Конгресі засяяти у всій своїй красі!

І звичайно, мушу відмітити, що надзвичайно корисними для нас були консультації всесвітньо визнаного експерта з якості меду, трикратного Чемпіона Світу (ми, поки-що, однократні...), пана Нормана Волша (Norman Walsh), з яким ми познайомилися в Ірландії. Ми тоді подарували йому баночку українського меду, і той так сподобався панові Волшу, що він написав нам листа із пропозицією допомогти підготувати мед для наступного конкурсу. «Якщо цей мед належно підготувати – то він зможе змагатися за найвищі світові нагороди!» – стверджував Норман Волш у цьому листі. Як бачите, ірландці слів на вітер не кидають!

Так, це справді чудовий приклад міжнародної співпраці у бджільництві. Тетяно, а як Ви взагалі оцінюєте рівень розвитку бджільництва в інших країнах? Можливо, Ви запам'ятали якісь цікаві факти стосовно цього? Чого ми маємо прагнути в розвитку цієї галузі в нашій країні?

Бджільництво у світі – дуже розвинена галузь. І це логічно – у більшості країн світу мед є неодмінною складовою щоденного

Австралійський пасічник Баррі Побке розповідає учасникам Конгресу Апімандії про систему стандартів бджільництва своєї країни.

Саме тому одним з головних завдань «Братства Бджолярів України» є знайомство наших пасічників з прогресивними технологіями, впровадження останніх наукових новинок у вітчизняному бджільництві. Ми активно працюємо над цими питаннями і сподіваємося, що вже в найближчому майбутньому ситуацію вдастся змінити на краще.

Іспуточ якість інновації в галузі бджільництва, які в наші пасічники або комерсанти могли взяти до уваги?

Безумовно! На виставці ApiEXPO, що проходила у рамках Конгресу, ми побачили багато цікавих технічних новинок, які могли б значно підвищити ефективність роботи українських бджолярів. Мушу сказати, що найбільше учасники виставки були вражені досягненнями науковців та винахідників з Південної Кореї. Гадаю, що сьогодні за рівнем технічного розвитку бджільницького устаткування корейці є безперечними світовими лідерами. Для нас, щоправда, це не було сюрпризом: ми давно вже активно співпрацюємо з корейськими колегами. Зокрема у червні цього року «Братство Бджолярів України» організувало візит делегації корейських бджолярів, вчених та бізнесменів до України. Ми провели низку цікавих для обох сторін зустрічей, провели міжнародну конференцію з обміну досвідом, познайомили наших іноземних гостей з бджільництвом України. З гордістю відзначу, що корейці залишилися дуже задоволеними візитом і виявляють неабияку зацікавленість у подальшій співпраці. Зараз, під керівництвом Голови «Братства Бджолярів України» Сергія Гнатовича Уласіка та Керівника Інформаційно-Координатійного Центру «Братства» Сергія Олексійовича Шмулі, готується візит до Кореї у відповідь.

У цілому Україна здобула на Конгресі Апімандії у Мельбурні 8 медалей та корону Медової Королеви. Про головну з них – за Кращий Мед – Ви вже розповіли. А як щодо інших? Розкажіть, чим іще Україна вразила бджільницький світ.

Що ж, це мабуть найприємніше питання!

(Сміється) Відверто кажучи, кожна з цих нагород варта окремої статті, бо за нею стоїть велика праця багатьох людей, їх надій, переживання, досягнення... Та я розумію, що об'єм нашої публікації обмежений, тому постараюся розповісти тільки про головне і максимально коротко.

Почну із золота за краще сухе медове вино, бо ця номінація також входить до числа найпрестижніших і перемога України в ній дуже важлива. Ми маємо тисячолітні традиції медоваріння. За часів Київської Русі українські хмільні меди славилися на цілий світ. Найвищу нагороду Апімондії я вважаю першим, і вагомим кроком до відродження цієї слави.

На золотій медалі ApriEXPO-2007 – за кращий виставковий стенд – хочу зупинитися детальніше. Коли в процесі підготовки до Конгресу постало питання дизайну нашого виставкового стенду – ми вирішили, що це має бути такий собі куточек України в Австралії. Нам важливо було показати на всесвітній виставці не лише продукцію українського бджільництва – свою місію ми бачили набагато ширшою та відповідальнішою.

Я маю одне тверде переконання, яким хочу з Вами поділитися. Україна зовсім недавно увійшла до світової спільноти як незалежна країна, і зараз світ ще тільки «відкриває» нас. Довгий час наша культура, традиції, самобутність були заховані від світу, наша окремішність замовчувалась, заперечувався сам факт існування українського народу як самостійної нації. Коли я бував за кордоном, я, на свій жаль, переконуюся, що іноземці у більшості дуже мало знають про Україну. Ми для них поки що – тега incognita. Тому зараз, коли здобуто нарешті незалежність, кожен українець, потрапляючи кудись в далекі краї, мусить бути трішки послом своєї країни, допомагати створенню її іміджу в світі. Це просто! Розкажіть своїм закордонним знайомим щось цікаве про нашу країну, навчіть їх кількох українських слів, подаруйте на згадку писанку – і повірте, ви зробите для України велику справу!

Саме такими думками ми керувалися

На господарстві Террі Раєна, біля м. Перт (Західна Австралія). Зліва направо: Сергій Уласік, Террі Раєн (Голова Організаційного Комітету XXXХ Конгресу Апімондії), Тетяна Васильківська, Юрій Рифяк.

коли прикрашали наш стенд на виставці в Мельбурні вишитими рушниками, керамічними глечиками у косівському стилі, зразками гуцульського різблення та, звичайно, писанками. У нас на стенді стояв і бюст Шевченка, і «Кобзар», і жовто блакитні пропорці, ми були всі вдягнені в вишиті сорочки, а коли вручали нагороди, я цілий день ходила в гуцульському народному строї. Ми були перевонані, що елементи української традиційної культури – це найкраще тло для українських продуктів бджільництва. І, як бачите, не помилилися!

Однак центральним елементом стенду України, його окрасою, безумовно, була наша Цехова Свіча – найбільша декоративна свічка у світі. Висота її – рівно 2 метри, маса – 100 кілограмів. Відлита зі стовідсоткового натурального бджолиного воску. Та найцікавіше те, що поверхня Свічі повністю, згори донизу вкрита тонким скульптурним рельєфом! Унизу, на основі – орнаменти у характерних українських стилях різних епох: Трипілля, Київська Русь, козацьке бароко, та Петриківка. Трохи вище – пишним вінком – характерні для України медо-

носні квіти. Центральна ж частина Цехової Свічі являє собою спіральний барельєф, у п'яти витках якого зображене усю історію України: від створення світу і до сьогодення. Тут і легендарне Трипілля, і скіфи, і сармати, і хрещення Київської Русі Володимиром Великим, і татаро-монгольська навала, і Визвольна Війна під проводом Богдана Хмельницького, і Мазепа, і зруйнування Сіці, і Тарас Шевченко, і Центральна Рада, і Голодомор, і УПА, і недавня Помаранчева Революція... Усього й не перелічиш. Це треба побачити на власні очі! У барельєфі використано понад 100 легендарних та реальних історичних постатей, кожна з яких легко впізнається. І через весь барельєф – через всю нашу історію – летить потік золотих бджіл, – і долітає аж до верхньої частини свічки, у якій зображені медові стільники.

Цехова Свіча – це результат тривалої (понад рік) роботи великого колективу художників, скульпторів, дизайнерів та формувальників. Юрій Рифяк, що є автором ідеї та художнім керівником цього проекту, зараз готує велику статтю про Цехову Свічу, де обіцяє розповісти багато цікавого про те, як створювалася ця унікальна річ.

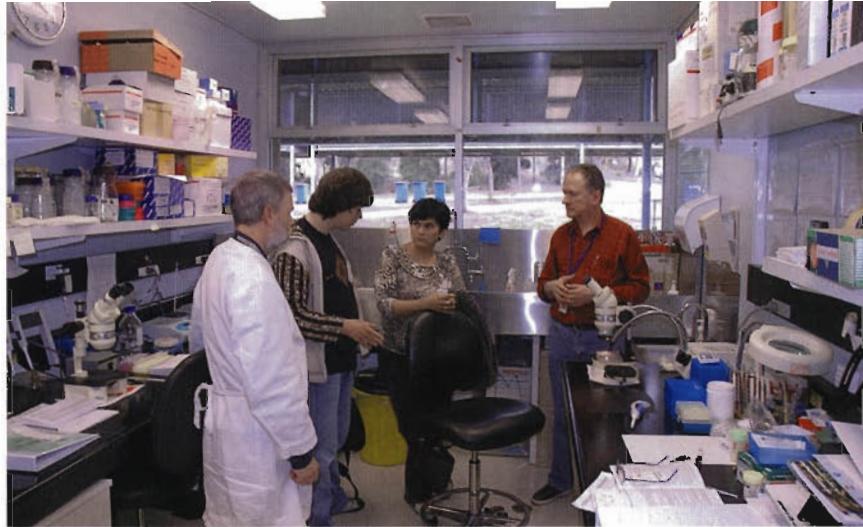
В останній день Конгресу – вже у статусі тріумфаторів – ми урочисто організували «День України на Апімондії». Тоді наш стенд відвідало понад 30 представників української діаспори, були чудові українські пісні, танці, а для іноземців ми провели вікторину про Україну. Все було просто фантастично! На-прикінці заходу ми урочисто передали нашу Цехову Свічу до музею української діаспори в Мельбурні.

Та продовжу про нагороди. Четверту золоту медаль нам було вручено в номінації «Бджільницькі колекції» – за унікальну колекцію поштових марок, зібраних пасічником з Луцька Миколою Ішуком. Протягом багатьох років він назбирав аж чотири величезні альбоми. Я вважаю, що золота медаль Апімондії – це дійсно заслужена нагорода за його терпіння та ентузіазм.

Бронзу ми отримали за декоративні свічки, комерційний віск, колекцію печаток зі словом «Мед» сорока різними мовами та за декоративну презентацію з меду та воску. Так що не медом єдиним славна Україна! (Смі-

Такі лінії для викачування меду є фактичним галузевим стандартом в Австралії.

**У науково-дослідницькій лабораторії Департаменту Бджільництва
Сільськогосподарського інституту Елізабет Макартур (м. Сідней, Новий Південний Вельс).
Справа – голова Департаменту, доктор Майка Горніцькі.**

ється) Хочу детальніше розповісти про декоративну демонстрацію. Це була ідея Анатолія Харковенка. Ми узяли 90 маленьких скляних шестигранників баночок з медом, зробили для кожної кришечки з натурального воску і склали в велике панно. Вийшли медові стільники. Але це ще не все! На воскових кришечках з одного боку панно було вирізбано рельєфні літери – так, що вони складалися у напис «APIMONDIA 2007», а з другого боку ми зробили на них відбитки всіх 40 печаток зі словом «мед» різними мовами. Таким чином наша презентація ілюструвала основну ідею Всесвітньої Федерації АПІМОНДІЯ – єднання бджолярів усього світу. Як бачите, журі достойно оцінило цей задум!

Ну і нарешті про те, як я стала Медовою Королевою! (Сміється) Скажу Вам, що це, мабуть, було сюрпризом для всіх на Конгресі, але найбільше – для мене!

У цьому конкурсі брало участь понад 20 учасниць з різних країн. Складався він з трьох етапів: спочатку ми складали тест з 19 питань на знання бджольництва. Потім кожна з учасниць робила 10-хвилинну презентацію про свою країну і, нарешті, у фіналі всі виходили у національних костюмах і журі виставляло остаточні бали. Я особисто думала, що найбільші шанси на перемогу мають представниці Індії та Ірландії – молоді вродливі дівчата, у чудових костюмах, що набагато краще за мене володіють англійською... То ж коли Президент Апімондії, оголошуєчи переможницю, сказав «Україна» – це було так несподівано, що я аж трохи розгубилася! Та тут мені вручили «королівські регалії» – корону, стрічку і брошку у формі бджоли, – і я зрозуміла, що це не сон – титул «Медової Королеви Апімондії» іде в Україну разом з вісімома медалями! Україна – справжній тріумфатор Апімондії-2007!

Звичайно, цей «королівський» титул є суто символічним. Однак, як би там не було, це таки ще один здобуток для України, ще один крок до визнання її у світі як потужної бджольницької країни. Це наша найбільша мрія, яка вже починає здійснюватись.

Важливо, що на цьому Конгресі Україна вперше була представлена у науковій програмі Апімондії. Доктор біологічних наук, професор кафедри бджольництва НАУУ Віктор Петрович Поліщук доповіддю «Селекція

в світі (50–55 тис. тон на рік), реалізувати продукцію – дуже непросте завдання для пасічників. На превеликий жаль, зараз мед відійшов на другий план серед розмаїття солодощів, іноді хімічних та відверто шкідливих. Між тим, як промовляє приказка, «будеш їсти мед – забудеш про хвороби».

Пані Тетяно, які перспективи Ви бачите для бджольництва в Україні?

Я вважаю, що не зважаючи на численні труднощі, є усі передумови для оптимістичної оцінки перспектив вітчизняного бджольництва. Як я вже зазначала, Україна входить у число найбільших країн – виробників меду у світі. У нас сотні тисяч активних бджолярів, діють профільні наукові установи, громадські організації. Отож, якщо нам вдасться подолати існуючу зараз у галузі проблеми, українське бджольництво чекає просто чудове майбутнє!

А конкретніше? Про що перш за все слід потурбуватись нашим бджолярам?

Нашим бджолярам передусім слід наочитися мислити по новому: категоріями ринкової економіки та демократії. Розумію, що це – важко. Пасічник, як і будь-який селянин є консервативним та з підозрою ставиться до всього нового. Але існує об'єктивна реальність – і ховатися від неї нескінченно неможливо!

Передусім, потрібно перестати чекати під часок від держави. Обов'язок держави – не видати кожному гроши, а створити умови, за яких люди зможуть досягти успіху чесною працею. Або, принаймні, не заважати в цьому...

«Братство Бджолярів України» нині робить все можливе для підвищення інвестиційної привабливості українського бджольництва. Потрібно, щоб в галузі прийшов цивілізований бізнес, здорові конкуренції. Кожен український бджоляр повинен зрозуміти, що в умовах ринкової економіки май-

Український художник в Австралії Леонід Денисенко з дружиною біля найвідомішої своєї роботи – ікони, написаної словами «Бог є Любов» 79 мовами.

бутнє бджільництва – у впорядкованій взаємовигідній співпраці з бізнес-структурами.

Для захисту інтересів бджолярів у взаємовідносинах з державою та бізнесом якраз і створюються такі об'єднання як наше. Сила та ефективність цих об'єднань напряму залежать від активної участі кожного, навіть найменшого пасічника у їх роботі. Тому я закликаю кожного, хто працює з бджолами і читає зараз це інтерв'ю відмовитися від сумнозвісного українського принципу «моя хата скраю» і активно включитися у громадську роботу. Телефонуйте в «Братство», пишіть нам на електронну скриньку – будь-які ваші пропозиції, ідеї є для нас надзвичайно цінними. Важливо пам'ятати, що проблеми галузі є спільними для всіх бджолярів і тільки спільними зусиллями ми можемо їх подолати.

Ювілейний XXXX Конгрес в австралійському Мельбурні став одним з найбільших в історії Апімондії, зібравши бджолярів з більш як 100 країн світу. Протягом кожного з 3'ятирі днів 9–14 вересня форум відівдувало понад 2000 осіб. Два попередні Конгреси проходили в Словенії та Ірландії, наступні відбудуться у 2009 та 2011 у Франції та Аргентині відповідно. А на церемонії закриття Конгресу керівник української делегації Тетяна Васильківська офіційно заявила про подання заявки на проведення Апімондії-2013 в Україні.

І ось, наприкінці розмови з Тетяною Васильківською ми наблизилися до питання про сміливі сподівання «Братства Бджолярів України»:

Які, на Вашу думку, шанси в Україні стати країною АПІМОНДІЇ-2013?

На Церемонії Закриття Конгресу Апімондії у Мельбурні я у своєму виступі офіційно заявила, що Україна має намір подати заявку на проведення Конгресу 2013 року. Величезний зал Мельбурнського Центру Виставок та Конференцій зустрів ці слова бурхливими овациями – то ж я гадаю, що підстави

З головою Австралійської Ради з Бджільництва Стівеном Веа (зліва) – м. Сідней, Новий Південний Велс.

для оптимістичних сподівань у нас є! Однак щоб перетворити ці сподівання у реальний результат, нам потрібно ще дуже багато і важко працювати. Конгрес Апімондії – це дуже престижний міжнародний захід. Шоразу за право приймати його у себе змагаються багато країн. Після нашого повернення в Україну, Секретаріат Апімондії надіслав нам детальні інструкції для подання заявки на проведення Конгресу. Відповідно до цих інструкцій, щоб заявка від України взагалі була допущена до конкурсу, нам слід попередньо залучитися підтримкою державних органів, укласти угоди з готелями, виставковими, рекламними, туристичними та транспортними компаніями, підготувати показові пасіки та виробництва, які учасники Конгресу відвідують під час обов'язкових технічних турів... І це лише частина вимог, наведених в інструкціях Апімондії! Після того, як ми подамо в Секретаріат Апімондії копії усіх листів, довідок та угод, Україну має двічі відвідати спеціальна комісія, яка зробить висновок про можливість проведення Конгресу в нашій країні. І тільки у разі її позитивної резолюції нашу заявку буде прийнято і ми зможемо взяти участь у фінальному етапі конкурсу, що від-

будеться на наступному Конгресі Апімондії, 2009 року у Франції. Там, змагаючись з іншими претендентами на проведення Конгресу, нам потрібно буде продемонструвати усе найкраще, що може запропонувати Україна, аби переконати делегатів з понад 100 країн на фінальному засіданні Генеральної Асамблії Апімондії віддати за нашу країну свою голоси. І нарешті якщо ми переможемо, то на нас чекає ще 4 роки важкої праці. Адже у рамках Конгресу Апімондії проводиться і Всесвітня Виставка Меду, і виставка ApriEXPO, яку, наприклад, у Мельбурні щодня відвідували понад 2000 гостей; і велика наукова конференція за 5-ма секціями по кілька десятків доповідей у кожній, і два засідання Генеральної Асамблії Апімондії, і «культурні вечори» різних країн, і технічні тури по всій країні, і багато-багато іншого...

Справді, завдання нелегке. Але, як каже моя улюблена українська народна мудрість: «очі бояться, а руки роблять!» На сьогодні ми вже створили організаційний комітет, розробили попередній план дій і розпочали переговори з потрібними контрагентами. Я зараз можу відповідально стверджувати, що буде докладено усіх зусиль, аби мрія про Апімондію-2013 в Україні перетворилася на реальність. А шанси? Шанси у нас дуже непогані!

Чудово! А як проведення Конгресу Апімондії може відбитися на розвитку бджільництва в нашій країні?

На мою думку, є усі підстави сподіватися, що до 2013 року українське бджільництво подолає існуючі зараз проблеми і перетвориться на стабільну й зростаючу галузь. То ж Україна зустріє гостей з усього світу вже у загальновизнаному статусі однієї з провідних бджільницьких країн. Конгрес 2013 року має стати не стільки засобом, скільки результатом, кульмінацією відродження всесвітньої слави України як медової держави. Ми уже володіли цією славою тисячою років тому, коли Київська Русь експортувала мед, віск та медові напої у всі кінці тодішнього світу. Я вірю, що зараз ми стоїмо на шляху повернення цієї слави і що вже дуже скоро у крамницях різних країн Європи, і не тільки Європи, тисячі людей охоче купуватимуть український мед. Просто тому, що він – кращий у світі!

Юрко Васильків,
вільний журналіст

Українська делегація в Австралії: Тетяна Васильківська, Юрій Рибяк, Сергій Уласік та Анатолій Харковенко в оточенні австралійських бджолярів українського походження.